

JAARVERSLAG 2020

BUURT & WIJK | JONGEREN | LEEFSTIJL | MEEDOEN | SENIOREN

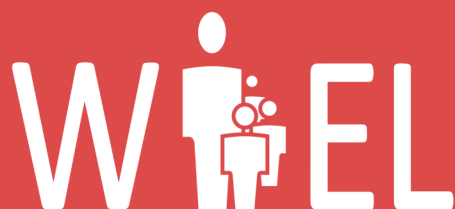
W EL

#Omdenken

JAARVERSLAG 2020

BUURT & WIJK | JONGEREN | LEEFSTIJL | MEEDOEN | SENIOREN

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	03
VOORWOORD	04
JONGEREN	05
TELRESULTATEN	09
SENIOREN	10
TELRESULTATEN	12
BUURT & WIJK	13
TELRESULTATEN	16
MEEDOEN	17
TELRESULTATEN	22
LEEFSTIJL	23
TELRESULTATEN	26

VOORWOORD

Begin 2020 werd WIEL -evenals de rest van de wereld- geconfronteerd met een nieuwe werkelijkheid: de corona-pandemie. Het was de wereld op z'n kop. Waar WIEL in het pre-coronatijdperk stond voor ontmoeting, sociale verbinding en nabijheid, werd 2020 het jaar van social distancing en het maximaal reduceren van sociale contacten. De impact van het virus voor de lokale gemeenschap en ook voor ons werk was enorm. Onzekere tijden braken aan. De besmettingsangst sloeg om zich heen en op dringend advies van de overheid verschansten veel mensen zich thuis. Het waren de weken van het massaal hamsteren van levensmiddelen en (hoe merkwaardig) rollen toiletpapier.

Vanaf het eerste moment hebben we binnen WIEL een crisisteam geformeerd om hulpbehoevende inwoners in hun vragen te voorzien. Door een dagelijkse kantoorbezetting waren we zo'n beetje de enige plek in de gemeente Elburg waar inwoners behalve telefonisch en digitaal, ook fysiek terecht konden met al hun vragen. De deur stond altijd open. Daarnaast hebben we van meet af aan ook actief contact gelegd met inwoners. We zijn belondes en -cirkels gestart om een luisterend oor te bieden aan kwetsbare groepen (zoals senioren en mantelzorgers). En jongerenwerkers zijn bij nacht en ontij de straat opgegaan om zich te ontfermen over de jongeren, waarbij aanvankelijk veel energie gemoeid was met gedragsbeïnvloeding in het publieke domein. Onnoemlijk veel digitaal aanbod kreeg het levenslicht te zien. Jongerenwerkers organiseerden menige houseparty (een digitale app) en dagelijks plaatsten buurtsportcoaches beweeg- en kookvideo's voor scholieren op YouTube of verschenen op de Lokale Omroep Elburg met hun beweegaanbod voor senioren.

Stichting WIEL bleek in de nieuwe werkelijkheid opmerkelijk flexibel en wendbaar. Al werden we sterk beperkt door de lockdown en coronamaatregelen en lagen veel activiteiten van het ene op andere moment stil, steeds weer werd het aanbod aangepast. En met nieuwe initiatieven werd volop geanticipeerd op de gegeven omstandigheden. Daarvan worden in de onderhavige jaarrapportage mooie voorbeelden gegeven.

In dit verslag ligt de nadruk op de vele bijstellingen die we gedurende 2020 in ons aanbod hebben aangebracht. Om de omvang van dit jaarverslag te beperken is het goed mogelijk dat u in de vertel informatie dingen mist, die u dan waarschijnlijk wel in de telinformatie terug kunt vinden.

Hans Stalknecht
Directeur-bestuurder Stichting WIEL

- *Wat doen jongerenwerkers van Stichting WIEL als één van hun belangrijkste instrumenten, de jongerencentra, ineens wegvallen? Of als voorlichtingsactiviteiten niet op de gebruikelijke manier kunnen plaatsvinden? Juist, dan worden andere contactmogelijkheden beproefd en wordt er gezocht naar nieuwe vormen om ondersteuning te bieden en voorlichting te geven.*

In 2020 resulteerde dit onder andere in nog meer ‘Zwart-Roze’ op straat (het WIEL-jongerenwerkers tenue). De jongerenwerkers waren niet aflatend aanwezig op de talloze vindplaatsen. En behalve offline betekende dat ook voortdurend ‘online’ present zijn, met nieuwe, digitale vormen van voorlichting, contact en recreatie. Met indrukwekkende bereikcijfers tot gevolg.

2020 was voor het jongerenwerk van WIEL een jaar van continue schakelen en proactief inspelen op veranderende omstandigheden en coronamaatregelen. De beoogde resultaten voor 2020 zijn weliswaar gerealiseerd, maar veelal op een andere manier dan vooraf gedacht.

2020: LANGE ADEM EN VEEL GEDULD

Voor veel jongeren waren de steeds veranderende coronamaatregelen onnavolgbaar. Het was voor hen lang niet altijd duidelijk wat er precies was toegestaan en wat niet. Ook ontging velen het nut en de noodzaak van veel regels, die soms ronduit tegenstrijdig leken. Bovendien ontging hen de ernst van de situatie en het was -zeker in het begin van de ‘intelligente’ lockdown- vooral een ‘ver van m’n bed show’. De persconferenties waren moeilijk te volgen vanwege het formele taalgebruik en de belangstelling ervoor ebde geleidelijk weg.

“Het was voor jongeren lang niet altijd duidelijk wat er precies toegestaan was”

Bij de intrede van de eerste lockdown leken jongeren massaal de straat te hebben herontdekt. Grote groepen jongeren -die hun tijd normaal gesproken thuis of in het verenigingsleven doorbrachten- hingen nu ineens op straat. En als ergens veel jongeren samenkomen, heeft dat een aanzuigende werking op andere jongeren. Jongerenwerkers begrijpen dat. Jongeren hebben elkaar nu eenmaal nodig in hun socialisatieproces. Bovendien werd van de jeugd een flinke tol geëist ten behoeve van de veiligheid van anderen. Vanuit pedagogisch oogpunt is daar niet zoveel mis mee. Het is goed als jongeren leren om rekening te houden met anderen en als ze hun eigen belangen ondergeschikt weten te maken aan gemeenschappelijke belangen. Maar dat verplicht volwassenen op hun beurt wél om goed in te voelen welke tol jongeren betalen; om goed te verstaan hoe de maatregelen in het leven van jongeren ingrijpen en daarmee serieus rekening te houden. Jongerenwerkers doen dat. Van meet af aan zijn jongerenwerkers (vaak op afspraak en in goede samenwerking met de politie en handhavers) de straat op gegaan om te luisteren naar de verhalen van jongeren en erkenning te geven voor de vele frustraties, maar ook om te appelleren aan verantwoordelijkheid en hen aan te spreken op gedrag. Vaak moest jongeren in begrijpelijke taal uitleg gegeven worden van de context en het waarom van maatregelen. Ook via social media hebben jongerenwerkers de inhoud van menige persconferentie in begrijpelijke, heldere taal uiteen gezet.

En met effect. Na verloop van tijd hingen steeds minder groepen jongeren in het publieke domein en als ze er waren, ging het slechts om kleine groepen. Het gezamenlijk optrekken van jongerenwerk met de politie en handhaving is een mooi voorbeeld van effectieve samenwerking in het voorkomen van verdere verspreiding van het virus. Bovendien toonde het aan dat de basis voor effectieve gedragsbeïnvloeding ligt in het onderhouden van positieve relaties met en hebben van oprechte belangstelling voor jongeren. Handavingsmaatregelen waren derhalve veelal overbodig. ►

ZINVOLLE VRIJETIJSBESTEDING

Jongeren in de gemeente Elburg doen graag wat voor anderen en zijn beslist niet te beroerd om hun handen uit de mouwen steken. Dat hebben ze bij het jongerenwerk in de afgelopen jaren meermaals laten zien. 2020 is hierop geen uitzondering gebleken. Ook dit jaar waren zij bereid om veel inspanningen te leveren. Dat blijkt onder andere uit hun beschikbaarheid als zogeheten ‘City-host’ en ‘Zwembad-host’. Een groep jongeren heeft gedurende de zomer van 2020 geholpen om de vele bezoekers aan de vesting en het zwembad in goede banen te leiden, binnen de geldende regels. Weer andere jongeren kwamen met het idee van ‘Hut @ Home’. Omdat het jaarlijkse huttenbouwen niet kon doorgaan en veel kinderen daarmee een groots festijn aan hun neus voorbij zagen gaan, hebben jongeren zich gebogen over een corona-proof alternatief. Door hun creativiteit en enthousiaste inzet werd ‘Hut @ Home’ voor veel kinderen een succes.

“Anderen helpen op een verantwoorde manier om te gaan met de coronamaatregelen.”

In totaal hebben jongerenwerkers in 2020, in directe samenwerking met jongeren, 38 activiteiten georganiseerd. Het gaat hierbij om zowel online als offline activiteiten die op initiatief en met de actieve inzet van veel jongeren tot stand gekomen zijn.

Social media zijn veelvuldig ingezet: om in contact met jongeren te blijven, ontwikkelingen in de jongerenscene te monitoren, om jongeren te informeren over tal van zaken en om aandacht te geven aan zinvolle vormen van vrijetijdsbesteding. Het bereik van social media-berichten was ongekend groot en bleek voor jongerenwerkers een waardevol communicatie-instrument.

Veel jongeren hadden moeite met het naleven van de coronamaatregelen. Om op een positieve manier aandacht te blijven vragen voor het naleven van de regels lanceerde het jongerenwerk de campagne ‘Niet alle helden dragen een cape’. Jongeren konden iemand nomineren die zich consequent aan de regels hield. Vervolgens kreeg de genomineerde van de jongerenwerkers een kleine attentie. Maar liefst 125 jongeren hebben zo’n attentie ontvangen!

PREVENTIE & VROEGSIGNALERING

Jongerenwerkers waren continue aanwezig op straat en andere vindplaatsen om contact te leggen en de relatie met jongeren te versterken. Door aan te sluiten bij de leefwereld zien jongerenwerkers veel, signaleren zij vroegtijdig wat er speelt en weten zij snel aan te haken bij onderwerpen en trends die voor jongeren van belang zijn. In dat informele, ongedwongen contact worden jongeren voorzien van informatie. Als er hulpvragen op tafel komen wordt ondersteuning geboden. Behalve met jongeren onderhouden jongerenwerkers veel contact met ouders en maatschappelijke partners. Met georganiseerd voorlichtingsaanbod wordt aangesloten bij actuele trends en ontwikkelingen.

“Een ongekend groot bereik door het gebruik van Social Media!”

De maximaal toegestane groepsgrootte voor activiteiten was in 2020 beperkt. Daarom werd voor offline aanbod ingezet op kleinschalige voorlichtingsactiviteiten en daarnaast werd geïnvesteerd in online voorlichting. Het bereik van jongeren nam daarmee kwadratisch toe. Voor online-aanbod werd geëxperimenteerd met diverse vormen, zoals interactieve quizen, stories (informatieve verhalen) en aan de hand van thema’s werd regelmatig een stellingenspel georganiseerd. Zoals gesteld had het aanbod via social media een ongekend groot bereik.

JONGERENWERK IN ACCOMMODATIES

De drie jongerencentra in de gemeente Elburg zijn voor zowel de jongeren als de jongerenwerkers van niet te onderschatten waarde. Jongerencentra bieden de jongeren een plek voor ontmoeting en contact. Jongeren hebben er ‘een eigen plek’ waar ze zichzelf kunnen zijn, waar ze lief en leed delen, waar ze hun talenten op het spoor komen en leren ontwikkelen. ►

Het is een plek om te chillen, maar ook om in beweging te komen, om activiteiten te bedenken en te organiseren. Het is de plek waar je aangemoedigd wordt om verantwoordelijkheid te pakken en waar je elkaar aanspreekt op gedrag. Kortom een jongerencentrum is een proeftuin voor het dragen van verantwoordelijkheid en talentontwikkeling.

In de veilige beslotenheid van een jongerencentrum delen jongeren hun zorgen. Zo kwam aan het licht dat een groep jongeren zich zorgen maakte over het middelengebruik van een leeftijdgenoot. De aanwezige jongerenwerker werd duidelijk gemaakt dat “er echt wat moet gebeuren”. Dat bleek geen loos signaal. De straathoekwerkers die contact met de betreffende jongere hebben gelegd, ontdekten dat er veel aan de hand was. In goed overleg werd ook contact met de ouders gelegd en zijn zij in contact gebracht met geëigende hulpverleningsinstanties. Dit is geen uniek geval. Het is meer regel dan uitzondering dat jongeren signalen doorspelen naar jongerenwerkers. Door tijdig te signaleren kan vaak al in een vroeg stadium de helpende hand worden geboden. Daarmee voorkomen we dat problemen in aard en omvang toenemen.

“Zowel de jongere als ouders zijn doorverwezen naar de juiste hulpverlening.”

Het was dan ook een aderlating toen de jongerencentra het grootste gedeelte van 2020 moesten sluiten. In periodes dat de centra de deuren wel mochten openen, golden er strikte leeftijdsgrenzen en regels voor de maximale groepsgrootte. Daardoor kon slechts een beperkt deel van de jongeren er terecht. De rest was overgeleverd aan de straat, waar de regels overigens vaak nog stringenter waren. Door vindplaatsgericht te werken werd het contact in stand gehouden. In periodes van totale sluiting zijn ook de ‘accommodatie gebonden’ jongerenwerkers als straathoekwerker aan de slag gegaan. In tweetallen gingen jongerenwerkers elke middag en avond de verschillende vindplekken langs.

COACHING, ONDERSTEUNING & WEERBAARHEID

Een groot deel van de hulpvragen hing in 2020 samen met de beperkingen. Jongeren kwamen veelal thuis te zitten en werden sterk beperkt in hun bewegingsruimte. Niet zelden gaf dat spanningen thuis. Mogelijkheden om buiten de deur te ventileren ontbraken, waardoor spanningen opliepen. Zowel jongeren als ouders zochten bij jongerenwerkers een uitlaatklep, die hen met een luisterend oor en ondersteuning nieuwe moed gaven om positief met elkaar verder te gaan. Veel andere hulpvragen betroffen middelengebruik, huisvesting, gedragsproblemen en een gebrek aan weerbaarheid en veerkracht.

WERKWIJZE DOORBRAAK

Gelukkig kwam door corona niet alles op losse schroeven te staan. Zo kon ‘Doorbraak’ op de oude voet doorgaan. We geven een schets van de Doorbraak-methode, zonder met exemplarische verhalen te komen, omdat voorbeelden waarschijnlijk vrij eenvoudig (gelet op de schaalgrootte van Elburg) te herleiden zijn naar de betreffende jongeren. We gaan volgens de Doorbraak-methode te werk als er sprake is van problemen op meerdere leefgebieden en als de reguliere hulpverlening niet toereikend blijkt. De methode laat zich in vier fasen schetsen:

“4 fasen in een traject Doorbraak”

- *Problemen in kaart:* Allereerst worden de problemen in kaart gebracht. Samen met de jongeren wordt verkend om welke zaken het echt gaat in zijn/haar leven. Waar loopt de jongere tegenaan en is dit dan het échte probleem of is het een afgeleide? In die verkenningstocht krijgen we zicht op personen in het leven van de jongere die belangrijk zijn voor ondersteuning en om de problemen het hoofd te kunnen bieden. Vaak blijkt dat het netwerk door hulpverleners al veelvuldig is ingeschakeld en is men de uitputting nabij. ►

- *Kleine stapjes vooruit:* Met de Doorbraak-methode maken we kleine stapjes in de gewenste richting. Nadat de problemen in kaart zijn gebracht en bepaald is waar prioriteiten liggen, waken we ervoor om te grote stappen te nemen. Met grote stappen lopen we de kans dat we jongere overvragen en dat er weerstand optreedt. Daarom houden we het klein en voor de jongere overzichtelijk. We bieden maximale veiligheid door de jongere desnoods letterlijk bij de hand te nemen bij het nemen van noodzakelijke stappen. Als een jongere bijvoorbeeld aangemeld wordt voor de GGZ of verslavingshulpverlening gaan we niet zelden fysiek mee en helpen we de jongere om bij een intake zijn probleem onder woorden te brengen.

- *Drie stapjes vooruit, twee terug:* En hoewel we de stappen klein houden is het vaak drie stapjes vooruit, twee stapjes terug. In bijna alle trajecten is er sprake van een voortdurend vallen en opstaan. Soms wordt er een langere periode progressie geboekt en breekt er vervolgens een periode van achteruitgang aan. Maar zo gaat dat nu eenmaal met groeien. Dat gaat altijd met vallen en opstaan. Het belangrijkste in deze fase is dat de jongere merkt en weet dat hij fouten mag maken en dat er jongerenwerkers en belangrijke personen in zijn netwerk zijn, om op terug te vallen. Daarmee wint de jongere het vertrouwen in zichzelf terug.

- *Loslaten:* Als na verloop van tijd voldoende stapjes zijn gezet voor een verandering ten goede, breekt de fase van loslaten aan. Dat gaat beetje bij beetje en met een tempo dat per jongere verschilt, maar ooit breekt het moment aan dat de jongere en zijn netwerk het zelf moeten doen. Daarvoor moet het jongerenwerk hen actief de ruimte geven. Voor de ene jongere breekt hiermee een bijna volledig nieuwe fase in zijn leven aan, terwijl het 'zelf doen' voor een ander betekent dat er passende hulp gevonden is. De meeste jongeren hebben erg veel baat bij Doorbraak, maar het is helaas niet altijd een succesverhaal. Doorbraak-trajecten zijn intens en soms is een jongere daar gewoon nog niet klaar voor. Voortzetting is op dat moment niet zinvol en daarom beëindigen we weliswaar het formele traject, maar we laten de jongere in dat geval niet los. We blijven in contact en voor ondersteuning kan een jongere altijd bij de jongerenwerkers terecht. ■

LEGENDA:

Zwart = resultaten volgens werkplan

Blauw = resultaten vanuit corona-aanpassingen

CRIMINALITEIT & OPENBARE ORDE		2020
Contact	Aantal jongeren in contact	360
Contact	Aantal jongeren op regelmatige basis contact	115

PREVENTIE & VROEGSIGNALERING		2020
Voorlichting	Aantal gesprekken/activiteiten	21
Voorlichting	Aantal deelnemers	90
Voorlichting	Online voorlichting - Social Media	112
Voorlichting	Bereik voorlichting - Social Media	47.935
Jongerencentra	Aantal bezoeken	1887
Jongerencentra	Aantal unieke bezoekers	303
Escape*	Aantal bezoeken (unieke bezoekers)	670 (121)
Toko*	Aantal bezoeken (unieke bezoekers)	927 (136)
Zone30**	Aantal bezoeken (unieke bezoekers)	290 (46)
* Jongeren centrum Escape en Toko waren gesloten in de periode van 18 maart t/m 3 juni en vanaf 14 december.		
** Jongeren centrum Zone30 was gesloten in de periode vanaf 18 maart tot het einde van het jaar.		

Ondersteuning	Aantal jongeren met hulpvraag	195
Ondersteuning	Aantal opvoeders met hulpvraag	21
Ondersteuning	Aantal trajecten Doorbraak	6

ZINVOLLE VRIJETIJSBESTEDING		2020
Vrijwillige inzet	Aantal georganiseerde activiteiten	6
Vrijwillige inzet	Aantal online georganiseerde activiteiten	38
Vrijwillige inzet	Bereik Social Media	87.833
Vrijwillige inzet	Aantal jongeren in 'Helden van WIEL' - app	58
Vrijwillige inzet	Aantal attenties 'niet alle helden dragen .. cape'	125

DOMEIN SENIOREN

In het werkplan voor 2020 staat dat Stichting WIEL senioren in de gemeente Elburg actief wil blijven opzoeken met de vraag wat zij nodig hebben om prettig thuis te wonen, zodat wij daar met onze dienstverlening op kunnen inspelen. Maar wat doe je als het bezoeken van senioren ineens niet mogelijk is? Wat doe je als moderne online communicatiemiddelen bij deze groep inwoners niet aansluit? Juist, dan ga je op zoek naar wat wél aansluit en investeer je extra in '1-op-1' contact.

Voor Domein Senioren was 2020 het jaar waarin vrijwel alle georganiseerde vormen van ontmoeting en contact stil kwamen te liggen. Veel senioren zaten noodgedwongen thuis en waren aangewezen op een beperkt aantal contacten. In een leeftijdsfase die gekenmerkt wordt door afnemende mobiliteit en het wegvallen van dierbaren vormde de coronapandemie een katalysator op weg naar sociaal isolement en eenzaamheid. Er was WIEL veel aan gelegen om op een veilige manier naar senioren uit te reiken. Het (oude en) vertrouwde telefonische contact bleek dé manier om met senioren in verbinding te komen en te onderhouden. Hoewel het '1-op-1' contact tijdsintensief was voor zowel medewerkers als de stagiaires en vrijwilligers die ingeschakeld werden, leverde het ook waardevolle en zeer gewaardeerde contactmomenten op. Senioren voelden zich, zeker in deze moeilijke tijd, gehoord en 'gezien'!

ADVIES & ONDERSTEUNING

In contact met senioren (zowel individueel als in groepsverband) werden diverse thema's besproken, zoals eenzaamheid en 'ouder worden in eigen huis en straat'. De 'Vrijwillige Ouderenadviseurs' (VOA) hebben gedurende 2020 een onmisbare bijdrage geleverd aan de vele huisbezoeken en activiteiten voor senioren. VOA's bieden een luisterend oor en gaan ongedwongen het gesprek aan. Door training en toerusting zijn zij deskundig in signalering en het 'ophalen' van de achterliggende hulpvraag. Voor professionals hebben zij een belangrijke meerwaarde, die zich door het werk van de VOA's kunnen focussen op het bieden en organiseren van de noodzakelijke ondersteuning.

"VOA's zijn een belangrijke meerwaarde voor professionals."

In 2020 lag aanvankelijk extra focus op de groep senioren van 85 jaar en ouder. In de eerste maanden van 2020 hebben we 2/3e van de zelfstandig wonende 85+'ers op 't Harde bezocht. Dat gaf veel inzicht in hun situatie en beleving. Vervuit de meeste senioren zijn tevreden over de huisvesting en voelen zich veilig in eigen huis en straat, zo blijkt uit de gesprekken. Als het aankomt op sociale relaties neemt bij een grote meerderheid het contact met (klein)kinderen de belangrijkste plek in. Meer dan de helft van de senioren ervaart een goede mix tussen dagelijkse binnen- en buitenactiviteiten en bijna de helft voelt zich nog redelijk 'vitaal'. Met vitaal wordt dan het uitblijven van ziekte of ernstige fysieke ongemakken bedoeld. Opvallend is dat 'slechts' 15% zich wel eens eenzaam voelt.

Toen in maart 2020 de lockdown inging is meteen gestart met meerdere belrondes langs -in eerste instantie- de 85+'ers in de hele gemeente. Later werd dit uitgebreid naar alle 75+'ers. We namen dit initiatief om in contact met deze (kwetsbare) groep inwoners zicht te krijgen op hun situatie, om snel de gewenste ondersteuning te bieden als dit nodig was. Met de belrondes hebben we meer dan 200 senioren meerdere malen gesproken. Uit de gesprekken bleek dat men redelijk in staat was om de noodzakelijke praktische ondersteuning zelf te regelen, zoals het doen van boodschappen of het uitlaten van de hond. Velen konden een beroep doen op de kinderen, kennissen en burens. De meeste senioren zagen zich genooddaakt om in een kleine, beperkte sociale bubbel te leven. Naarmate de situatie voortduurde werd het contact met mensen buiten de bubbel in toenemende mate gemist. ►

Ook liep men tegen steeds meer lichamelijke ongemakken aan. De fysieke beweging van senioren, die minder buiten de deur kwamen, nam zienderogen af.

Gaandeweg het jaar hebben we ons beeld van de situatie van senioren moeten bijstellen. Waar in de eerste maanden van 2020, tijdens huisbezoeken aan 85+ 'ers op 't Harde, bleek dat de helft zich in het pre-coronatijdperk redelijk vitaal voelde en 'slechts' een kleine minderheid met gevoelens van eenzaamheid kampte, hebben we door de belrondes tijdens corona steeds meer het beeld gekregen van een afnemend 'vitaliteitsgevoel' en een toenemend sociaal isolement met bijkomende eenzaamheidsgevoelens.

MEMOVO

MEMOVO levert sinds jaar en dag een waardevolle bijdrage aan de mobiliteit van senioren. Al vele jaren staat de MEMOVO garant voor vervoer van deur tot deur binnen de gemeentegrenzen. Dat was in het begin van 2020 niet anders. Er waren zelfs plannen voor uitbreiding van de MEMOVO-dienstverlening met een 'boodschappenuurtje' naar Nunspeet. Hoe anders heeft de dienstverlening van MEMOVO in de rest 2020 uitgepakt.

In de periode van 13 maart tot en met 1 juni 2020 is de totale dienstverlening van MEMOVO stilgelegd. Het vervoeren van senioren was eenvoudigweg niet toegestaan. Na versoepeling van de maatregelen en in goed overleg met WZU Veluwe en de vrijwilligers van MEMOVO is per 2 juni het vervoer naar de dagopvang weer opgestart. Met het verstrijken van de weken is het vervoer van kwetsbare senioren steeds verder, onder strikte voorwaarden, uitgebreid.

BEWEGEN & ONTMOETEN

Stichting WIEL biedt jaarlijks een groot aantal structurele beweegactiviteiten aan senioren. Domein Senioren en Leefstijl trekken hierbij samen op. Een deel van deze activiteiten wordt aangeboden door de buurtsportcoaches van WIEL, het andere deel wordt aangeboden door vakkrachten. Door de maatregelen zijn de beweegactiviteiten helaas het grootste gedeelte van het jaar niet doorgegaan. Voor een aantal activiteiten is gezocht naar een aangepaste vorm. Zo zijn bijvoorbeeld de lessen van de 'Swing In' verplaatst naar de buitenlucht op het terrein van voetbalvereniging ESC en zijn senioren niet in de beweegtuinten, maar op hun eigen balkon aan bewegen gezet.

“Niet in de beweegtuin, maar op het balkon aan het bewegen gezet!”

Ook de ontmoetingsactiviteiten in buurten en de wijkontmoetingscentra zijn in 2020 nauwelijks toegankelijk geweest voor de meeste senioren. Na versoepelingen zijn weer een aantal ontmoetingsactiviteiten opgestart. Het ging hierbij om activiteiten voor de kwetsbaarste groep senioren, zoals de dagopvang en ontmoetingsactiviteiten voor senioren in WOC 't Huiken. ■

DOMEIN SENIOREN

LEGENDA:

Zwart = resultaten volgens werkplan

Blauw = resultaten vanuit corona-aanpassingen

ADVIES & ONDERSTEUNING

2020

Ondersteuning	Aantal huisbezoeken 85+'ers	97
Ondersteuning	Aantal senioren - telefonisch contact	200

MEMOVO

2020

Vervoer	Aantal gebruikers (leden en dagopvang) MEMOVO	104

BEWEGEN & ONTMOETEN

2020

Bewegen	Aantal structurele activiteiten	16
Bewegen	Aantal beweegvideo's voor senioren	50
Ontmoeten	Aantal senioren dat gebruik maakt van het WOC	125
Ontmoeten	Aantal structurele activiteiten in WOC 't Huiken	18

- In 2020 zaten inwoners misschien wel meer thuis dan hen lief was. Ouders werkten thuis, kinderen gingen
- aan de eettafel naar school en bezoek was maar mondjesmaat toegestaan. Sociale contacten moesten tot
- een minimum worden beperkt en van groepsbijeenkomsten was al helemaal geen sprake meer. Wat doe je dan als communitybuilder? Als de samenleving op slot zit, wat doe je dan om de buurtsamenleving te versterken? Juist, dan reik je actief uit naar inwoners. Dan ga je naar de inwoners toe en organiseer je kleinschalige ontmoetingen in de buurt. Dan koppel je buurtbewoners waar dat kan aan elkaar en stimuleer je burenhulp.

Meer dan voorheen is WIEL er in 2020 op uit getrokken en waren we zichtbaar en 'present' in buurt en wijk. Er is veel tijd geïnvesteerd om buurtbewoners hun plek in de buurt te laten innemen en waar mogelijk ontmoeting te stimuleren. In 2020 zijn we de verbindende schakel geweest tussen veel buurtbewoners en (in)formele zorgorganisaties door onze rol in het Sociaal Trefpunt.

INCLUSIVITEIT STIMULEREN MET BETTER2GETHER

Met Better2gether is de afgelopen jaren gebouwd aan beweegaanbod voor inwoners bij wie het niet gaat om de competitie of die in de 'reguliere' sport niet mee kunnen komen. Het maakt bij Better2gether niet uit wie je bent of je wel of geen beperking hebt, als je recreatief wil sporten dan ben je welkom om mee te doen. Wat ons betreft het voorbeeld van 'inclusief sporten en bewegen' mogelijk maken.

"Leden van Better2gether gingen eigen activiteiten uitdenken en aanbieden. Een mooie ontwikkeling!"

De sportavonden van Better2gether werden goed bezocht. Aan het begin van 2020 raakten de deelnemers steeds actiever en meer betrokken. Leden ontwikkelden eigen activiteiten en zelfs de wens om weer eens iets 'groots' te doen borrelde op. 'Iets groots' omdat het kan, omdat het bijdraagt aan de ontwikkeling van de groep en de individuele leden, maar ook om te tonen waar je als groep gezamenlijk toe in staat bent.

En zo is de 'Ameland Challenge' ontstaan. Een wandeltocht over één van de Waddeneilanden. Zelfs de financiering was al voor een groot gedeelte rond door de bijdrage van diverse fondsen en door de samenwerking met lokale partijen. En toen...

De coronamaatregelen hebben de plannen voor 2020 flink in de war geschopt. De challenge kon niet doorgaan en zelfs de sportavonden mochten niet worden aangeboden. Dus werd snel geschakeld naar wat wél kon! Er werd een What's App-groep voor de deelnemers aangemaakt en er vonden regelmatig digitale beweegchallenges plaats, die zeker in het begin konden rekenen op enthousiaste deelname. Gaandeweg werd duidelijk dat de deelnemers behoefte hadden aan meer dan online bewegen. Dus werden er naast beweegaanbod ook andere dingen georganiseerd, zoals een Sinterklaas'feest' en een online Bingo.

En verder... hebben we het geluk dat we de Ameland-challenge kunnen uitstellen naar een periode dat het wel weer mogelijk is; naar een periode die ons de mogelijkheid biedt om vooraf samen te trainen. De subsidies mogen we meenemen naar volgend jaar en ook de lokale samenwerking kunnen we behouden. We kijken positief vooruit, met in 2021 zelfs een bredere uitstap naar de omliggende gemeenten Oldebroek en Nunspeet. ►

PRESENT IN BUURT EN WIJK

In 2020 hebben we de inwoners actief opgezocht in de eigen buurt en wijk. De buurtwerkers van WIEL zochten van tuin tot tuin de inwoners thuis op. We peilden hun behoefte, signaleerden knelpunten en mobiliseerden burenhulp. Zo kwamen we ook in contact met een Syrisch gezin, met een enorme ravage in de tuin. Samen met 's Heeren Loo en buurtbewoners hebben we de tuin van dit gezin onder handen genomen, zodat ook zij konden genieten van een 'stukje buiten'. We werden opvallend vaak geconfronteerd met vragen van buurtbewoners over tuinonderhoud. Veel mensen kwamen door de lockdown thuis te zitten en daarmee groeide blijkbaar ook de behoefte om de dagelijkse levensruimte uit te breiden naar de tuin.

*“Jongeren
(vanuit MDT)
organiseerden
in buurten en
wijken meerdere
bingo's voor
bewoners.”*

Tijdens versoepelingen heeft WIEL frequent kleinschalige ontmoetingsmomenten in buurten georganiseerd. We gingen gewoon de buurt in, zetten een partytent op met een paar tafels en stoelen en nodigden buurtbewoners uit voor een kop koffie. Dat leverde vaak mooie, ongedwongen gesprekken op. Of de deelnemers van Jong en Meer 2.0 (het MDT-project) organiseerden een buurtbingo. Laagdrempelige activiteiten waarmee de eentonigheid van een zeer beperkt sociaal leven werd doorbroken en waaruit tal van nieuwe contacten zijn ontstaan.

Daarnaast organiseerden we buurtcampagnes. Campagnes kenmerken zich door in een relatief kort tijdsbestek focus op een specifiek thema te richten. In 2020 hebben deze tot doel gehad om enerzijds binnen de gegeven beperkingen ontmoeting en contact te stimuleren, maar anderzijds ook om inwoners een hart onder de riem te steken en saamhorigheid te kweken. Dat hebben we gedaan met bijvoorbeeld de 'lichtjesactie' en 'kaartenactie'. In de wintermaanden hebben we inwoners gevraagd om een rij lampjes in de tuin op te hangen. Honderden lampjes hebben in de duistere winterdagen verlichting gebracht en voor wie het nodig had symboliseerden ze dat er aan je werd gedacht. Dat gevoel van 'denken aan elkaar' werd versterkt met de 'kaartenactie'. Namens inwoners heeft WIEL bij (onbekende) buurtbewoners een kaartje bezorgd, om zo een klein beetje geluk door de brievenbus naar binnen te schuiven. Het is het minimale gebaar, dat voor inwoners in tijden als deze een groot verschil kan maken.

*“Kleine
momenten die
in tijden als
deze een groot
verschil kunnen
maken.”*

WIJKONTMOETINGSCENTRUM 'T HUIKEN

Over de wijkontmoetingscentra kunnen we kort zijn. Door corona werden in eerste instantie alle activiteiten stilgelegd. In samenwerking met zorgorganisaties zijn voorzichtig weer activiteiten voor kwetsbaarste inwoners opgestart binnen de gegeven beperkingen. Het wegvallen van het aanbod in de wijkontmoetingscentra hebben we onder andere gecompenseerd door vanuit WIEL outreachend te werken.

SOCIAAL TREFPUNT

Stichting WIEL coördineert het Sociaal Trefpunt en is naast de gemeente, Stimenz, MEE en Icare een van de kernpartners. Door corona zagen we ons genoodzaakt om de 'reguliere inloop' -waar bewoners zonder afspraak binnenlopen met hun hulpvragen- te sluiten. Veel hulpvragen werden telefonisch en digitaal behandeld en voor face-to-face-contact werden wekelijks specifieke afspraakmomenten geregeld. Dit vergde zorgvuldige afstemming met de kernpartners en de partners in de schil rond het Sociaal Team. Om de wekelijks fysieke afspraakmomenten te beperken zijn het Financieel en Sociaal Trefpunt samengevoegd. Deze samenwerking zal in 2021 verder geïntensiveerd en geformaliseerd worden.

Alle kernpartners bemensen de verschillende afspraakmomenten, draaien telefoon- en digitale diensten en nemen deel aan de casus-overleggen. Hoewel die taken beter aansluiten bij de ►

kerncompetentie van onze partners -die gericht zijn op het oplossen van individuele vragen van mensen- doet WIEL dit ook. Dat doen we omdat we met onze deelname willen bijdragen aan een breder perspectief. Wij onderscheiden ons van de individuele hulp- en dienstverlening door een collectief aanbod, door communitybuilding en door de inzet van vrijwilligers. Het heeft de aandacht van WIEL om deze kernkwaliteiten van het welzijnswerk goed tot hun recht te laten komen in de netwerksamenwerking. In 2021 gaan we daar sterk op focussen.

2020 was voor het Sociaal Trefpunt een bewogen jaar, waarin veel aanpassingen werden gevraagd. De resultaten over 2020 zijn verwerkt in een factsheet. ■

LEGENDA:

Zwart = resultaten volgens werkplan

Blauw = resultaten vanuit corona-aanpassingen

INCLUSIEF SAMENLEVEN		2020
Buurt	Aantal uitgevoerde buurtonderzoeken	3
Buurt	Aantal buurtontmoetingsmomenten	6
Buurt	Aantal ondersteunende buurtinitiatieven	2
Buurt	Aantal campagnes	3
Buurt	Aantal tuinaanvragen	14
Buurt	Aantal deelnemers aan campagnes	1463
Koppelingen	Aantal koppelingen 'burenhulp'	?
Inclusief sporten	Aantal leden Better2gether	30
Inclusief sporten	Aantal samenwerkingspartners	5
Ontmoeten	Aantal structurele activiteiten WOC 't Huiken	18
Ontmoeten	Aantal wekelijkse bezoekers WOC 't Huiken*	150
Ontmoeten	Aantal bezoekers Speelgoedbank	204
Ontmoeten	Aantal vrijwilligers/stagiaires WOC 't Huiken	51
Ontmoeten	Aantal samenwerkingspartners	22

* Aantal wekelijkse bezoekers zijn geteld voor de start van de maatregelen.

DOMEIN MEEDOEN

Stichting WIEL is ervan overtuigd dat iedereen gelukkiger leeft, als zij in staat zijn om een sociaal en actief leven te leiden; als zij in staat zijn om zo lang mogelijk zelfstandig mee te doen in de samenleving. Wat doe je dan als de lokale samenleving op slot gaat en het sociale leven van kwetsbare inwoners komt stil te liggen? Wat doe je als veel plekken om het talent van mensen aan te boren niet meer toegankelijk zijn? Juist, dan zoek je naar de beste manieren om talentontwikkeling en sociale ontmoeting te organiseren in directe leefomgeving, bij de mensen thuis en op straat.

Coronajaar 2020 werkte als een katalysator om meer zichtbaar en present in buurten en wijken ‘aan de weg te timmeren’. Meer dan voorheen werd de beweging ‘naar de inwoners toe’ gemaakt. Met een scala aan interventies is ondersteuning bij de mensen thuis, achter de voordeur gebracht. Voor domein Meedoen stond een belangrijk deel van het werk in 2020 uit het expliciet waarderen van inwoners om wie ze zijn en wat ze voor elkaar en de lokale gemeenschap doen. Gedurende het jaar zijn tal van initiatieven genomen om burenhulp en het omzien naar elkaar te bevorderen en waar mogelijk ontmoetingen tussen mensen te arrangeren.

MANTELZORGONDERSTEUNING

Aan mantelzorgers biedt Stichting WIEL zowel individuele als collectieve ondersteuning. Op individueel niveau gaan we in gesprek met mantelzorgers en koppelen we hen als dat nodig is aan maatschappelijke partners. Ons collectieve ondersteuningsaanbod bestaat uit het organiseren van lotgenotencontact, groepsgerichte activiteiten met een recreatief karakter en informatiebijeenkomsten.

“Bedankt. Professionele ondersteuning vragen is lastig vanwege de hoge drempel. Jullie zijn laagdrempelig en fijn te bereiken. De verbindende schakel die zo nodig is!”

Quote mantelzorger in 2020

Veel mantelzorgers hebben baat bij de offline contactmomenten met onze mantelzorgconsulent. Bij haar kunnen ze hun verhaal kwijt, wordt er samen gekeken naar de meest passende vorm van ondersteuning (zoals respijtzorg) en worden de mogelijkheden verkend om deel te nemen aan ontspanningsactiviteiten. De gebruikelijke ondersteuning werd door corona bemoeilijkt, omdat mantelzorgers zich -ter bescherming van de zorgbehoeftige- genoodzaakt zagen om zoveel mogelijk contact met anderen te mijden. Om naar hen uit te reiken en in contact te blijven hebben we meerdere belrondes uitgevoerd.

“Telefonisch contact met

meer dan 200 mantelzorgers.”

De dagopvang, zo bleek uit de gesprekken, werd node gemist. Het verlenen van mantelzorg werd daardoor als extra belastend ervaren. Het wegvallen van de dagopvang ontnam veel mantelzorgers een mogelijkheid om op adem te komen en momenten van rust en ontspanning te vinden. Samen met de gemeente en de WZU hebben we gezocht naar mogelijkheden om ondanks de beperkingen iets van ontspanning te bieden. Zo hebben de dames van ‘Kruushoek’ in het voorjaar 25 mantelzorgers aan de deur verast met een muzikaal intermezzo. Dat bood enig vertier aan mantelzorgers, bij wie de rek eruit raakte.

FOCUS OP JONGE MANTELZORGERS IN 2020

Jonge mantelzorgers (8 t/m 18 jaar) groeien op in een situatie waarin een gezinslid veel zorg nodig heeft. Jonge mantelzorgers hoeven die zorg niet noodzakelijk zelf te verlenen. Omdat zij opgroeien in een omgeving waarbij veel zorg en aandacht uitgaat naar een hulpbehoevend gezinslid, ►

krijgen zij -onbedoeld- vrijwel altijd minder aandacht dan ze nodig hebben. Het is belangrijk dat de omgeving daar oog voor heeft.

Begin 2020 heeft -ten behoeve van jonge mantelzorgers- een startbijeenkomst plaatsgevonden met netwerkpartners uit onder andere onderwijs, welzijn en (jeugd)zorg. De deelnemende organisaties hebben een intentieverklaring ondertekend, waarin zij verklaren zich in te spannen om meer oog te hebben voor jonge mantelzorgers. Om die intentie te concretiseren hebben professionals kennis en vaardigheden nodig om jonge mantelzorgers te (h)erkennen en ondersteunen. WIEL heeft hiertoe aanbod ontwikkeld. Omdat onderwijsinstellingen hun handen vol hadden aan corona-proof onderwijs, is besloten om dit aanbod te verschuiven naar 2021.

In de belrondes kwamen we ook in contact met veel gezinnen met jonge mantelzorgers. Enigszins opvallend maar zeker verklaarbaar, was dat de periode van thuisonderwijs in veel gezinnen heeft bijgedragen aan meer rust in de thuissituatie. Omdat ouders meer thuis waren, konden zij de zorg onderling beter verdelen. Bovendien was thuisonderwijs beter in te passen in de dagelijkse routine van het gezin.

*“Periode van
thuisonderwijs
zorgde voor
ontspanning.”*

In 2020 hebben we een groep van 13 jonge mantelzorgers gevraagd om met ons mee te denken over de beste manieren om jonge mantelzorgers te ondersteunen. Uit die denktank is het initiatief ‘SamenElburg’ ontstaan. Dit is het initiatief van een groep van 7 jongeren die zich willen inzetten voor andere jonge mantelzorgers.

- In 2020 zijn er 17 bijeenkomsten voor deze groep georganiseerd. SamenElburg fungeert als een lotgenotengroep die ons beter inzicht geeft in het leven van jonge mantelzorgers. De groep heeft de intentie om voor lotgenoten tal van activiteiten te organiseren, de belangen van jonge mantelzorgers te behartigen en bewustwording in de samenleving te creëren.

- Sinds juni is SamenElburg online gegaan op social media. Met wekelijks ongeveer drie berichten vragen zij aandacht voor de positie van jonge mantelzorgers. Op Facebook hebben ze een gemiddeld bereik van 500 personen en worden ze gevolgd door 62 ‘vrienden’. Ook groeit inmiddels het aantal volgers op Instagram. De teller stond eind 2020 op 50 volgers.

- SamenElburg heeft meerdere activiteiten en acties opgestart. Zo is in september 2020 een groep van 22 jonge mantelzorgers naar het klimbos in Harderwijk geweest. En in de kerstvakantie hebben ze aan 50 jonge mantelzorgers een tasje met een traktatie, een spel en confetti uitgedeeld. Dat gaf jongeren een moment van aandacht en erkenning voor hun situatie. Daarnaast hebben jonge mantelzorgers de reguliere mantelzorgwaardering ontvangen.

*“Ik merk dat de kinderen erg opfleuren van jullie aandacht.
Helemaal in deze tijd.”*

Moeder van jonge mantelzorgers

MANTELZORGWAARDERING

In 2020 hebben we besloten om mantelzorgers op een andere manier te waarderen. De mantelzorgwaardering bij WIEL afhaken zou teveel drukte geven. In plaats daarvan hebben vrijwilligers, stagiaires en medewerkers van WIEL de waardering bij de mensen thuisgebracht. Dat was een logistieke en tijdsintensieve klus, maar werd door mantelzorgers zeer gewaardeerd.

De mantelzorgwaardering bestond dit jaar uit het spel ‘Bordje vol’ en een waardebon. De waardebon, ontwikkeld in een samenwerking van WIEL met de gemeente Elburg, is nog tot en met 1 juni 2021 ►

in te leveren bij 95 deelnemende lokale ondernemers. Dit geeft mantelzorgers de mogelijkheid om zelf te bepalen waaraan zij de waardebon besteden en tegelijkertijd worden lokale ondernemers ondersteund die door de coronamaatregelen getroffen zijn. Een echte 'win-win'-constructie.

Het spel 'Bordje vol' is aangeboden naar aanleiding van signalen van mantelzorgers met zorg voor iemand met dementie. Onderzoek onder deze groep mantelzorgers wijst uit dat zij pas om hulp vragen als degene aan wie zij zorg verlenen in een vergevorderd stadium van dementie verkeert. Op zo'n moment biedt respijtzorg meestal geen uitkomst meer. Met het spel krijgen mantelzorgers beter zicht op hun draaglast- en draagkrachtverhouding en dat kan ervoor zorgen zij eerder aan de bel trekken. Om het voor mantelzorgers gemakkelijk te maken het spel te spelen, is een instructiefilmpje opgenomen.

VERANDERINGEN BINNEN HET VRIJWILLIGERSWERK

In Nederland wordt in vergelijking met andere landen veel vrijwilligerswerk gedaan. Dat geldt ook voor Elburg. Wel zien we sinds jaren een geringe verschuiving. Vooral jongeren, en in mindere mate volwassenen willen zich niet altijd voor een langere periode als vrijwilliger binden aan organisaties of aan structurele klussen. Maar dat betekent niet dat de bereidheid om onbezoldigd iets te doen er minder op geworden is. In tegendeel. Daarvan zagen we in 2020 juist een enorme opleving, vooral in de begintijd van corona. De onderlinge solidariteit was groot. Er was een breed gedeeld besef van de noodzaak om naar kwetsbare inwoners om te zien. In de verschillende woonkernen van Elburg ontpopten coronahulpgroepen op Facebook en mensen boden zich spontaan aan bij Stichting WIEL om iets voor een ander te doen. Daaronder zaten overigens opvallend veel jongeren en jongvolwassenen. Omdat we -mede door belrondes langs mantelzorgers en senioren- bekend waren met de praktische hulpvragen van inwoners, waren we in staat om meerdere matches tot stand te brengen. Al snel bleek dat het hulpaanbod beduidend groter was dan de vraag.

“Buren keken naar elkaar om, familieleden deden een extra stap. Zelfs onbekenden wilden elkaar helpen.”

Behalve dit 'altruïstisch overschot' zagen we ook een tegengestelde ontwikkeling. Het vrijwilligerswerk door mensen uit de 'risicogroepen' kwam namelijk vrijwel stil te liggen. Ouderen en mensen met 'onderliggend lijden' liepen een verhoogd risico om door corona geveld te worden en verschansten zich massaal thuis. En daarmee stagneerde ook veel werk van de informele zorg- en vrijwilligersorganisaties die voor een belangrijk deel leunen op oudere vrijwilligers. Maar niet alleen senioren bleven thuis. De angst voor besmetting had ook toegeslagen bij mensen voor wie het vrijwilligerswerk juist een belangrijk middel vormt om hun isolement en afstand tot het maatschappelijke leven te doorbreken. Ook deze groep bleef -aangemoedigd door kabinet en media- zoveel mogelijk thuis en raakte steeds verder verzeild in een verstikkend sociaal isolement. Aan het einde van de zomer klopten opvallend veel vereenzaamde mensen aan bij WIEL, die snakkend naar contact, aandacht en bevestiging uit hun cocon wilden breken. We hebben hun 'smeekbedes' gehonoreerd door actief plekken te zoeken binnen Elburger instellingen of door mensen onder te brengen bij projecten, zoals de Aanpakkers en D'r bie heurn.

Omdat de overkill aan spontaan hulpaanbod vanaf de zomer duidelijk tanende was, heeft WIEL tijdens het buurtwerk, samen met coronahulpgroepen, diverse acties uitgezet om blijvend het belang van burenhulp en onderlinge solidariteit te benadrukken.

De vrijwilligersorganisaties hebben wij vanuit het Vrijwilligerspunt ondersteund met het verstrekken van training en advies. Daarbij heeft het vasthouden en onderhouden van de verbinding met het vrijwilligersbestand veel aandacht gekregen. In 2021 gaan we de ondersteuning intensiveren door met organisaties toekomstbestendig beleid te ontwikkelen en desgewenst naar mogelijkheden te zoeken om het vrijwilligersbestand te verjongen ►

VRIJWILLIGERSWAARDERING

Eens in de vier jaar organiseert de gemeente Elburg, samen met maatschappelijke partners waaronder Stichting WIEL, een groot vrijwilligersfeest. Hiermee drukt de gemeente haar waardering uit voor al die vrijwillige inzet. In die vierjarige cyclus stond dit feest ook voor 2020 op de rol. En zoals zoveel dingen kon dit door corona helaas niet doorgaan. In plaats een feest hebben we de waardering uitgedrukt in de vorm van een waardebon die, net als de mantelzorgwaardering, bij tal van lokale ondernemers als betaalmiddel gebruikt kon worden. Daarnaast ontvingen de vrijwilligers per post een bedankkaart van de wethouder.

MAATSCHAPPELIJKE DIENSTTIJD

Met ingang van augustus 2020 zijn we in het kader van de Maatschappelijke Diensttijd vanuit het project Jong en Meer 2.0 de eerste training gestart voor jonge deelnemers. Een trainingsronde van Jong en Meer 2.0 bestaat uit een 10-delige ‘Young Leaders’-training. In de training ontdekken jongeren hun (al dan niet verborgen) talenten en leren zij leiding te nemen door andere jongeren te motiveren om hun kwaliteiten in te zetten binnen de samenleving. Dat doen de deelnemers onder andere door na afloop van de training een activiteit te organiseren en uit te voeren. De eerste trainingsronde werd afgesloten met de activiteit ‘Rozenroute’, een estafette door Nunspeet, Elburg en Oldebroek, waarmee geld is opgehaald voor het goede doel.

*“De bijeenkomsten zijn echt een moment voor mijzelf.
Ik kijk er de hele week naar uit.”*

Deelnemer MDT

D’R BIE HEUR’N & AANPAKKERS

In 2020 zijn we gestart met het project ‘D’r bie heur’n’. In dit project worden mensen die onvoldoende aansluiting vinden bij het maatschappelijke leven of de arbeidsmarkt ondersteund. Vaak hebben zij net wat meer aandacht nodig dan anderen om zich een plekje te veroveren in de lokale samenleving, om passend vrijwilligerswerk te vinden en dit ook blijvend vol te houden. Hoewel het project in de eerste helft van 2020 door corona een moeizame start kreeg, hadden we in de tweede helft van het jaar al snel 11 deelnemers. Van die 11 zijn er twee uitgestroomd door de overstap te maken naar het project Jong en Meer 2.0. Eén deelnemer is inmiddels doorgestroomd naar betaald werk en één deelnemer naar zelfstandig vrijwilligerswerk. Bijzonder is dat twee deelnemers -die te kampen hadden met eenzaamheid- als ‘maatje’ aan elkaar zijn gekoppeld, hoewel dat niet als projectdoel staat geformuleerd. De twee zien elkaar wekelijks en voelen zich door elkaar gesteund in het nemen van stappen om het isolement te doorbreken en taken als vrijwilliger op te pakken.

Eind augustus is ook gestart met ‘de Aanpakkers’. Nadat WIEL ‘het Groenteam’ (mede door een gebrek aan instroom van deelnemers) na jaren heeft beëindigd, bleek er in 2020 toch weer een groeiende vraag naar een laagdrempelige voorziening om ‘doe-vermogen’ (in beweging komen) te ontwikkelen en door middel van praktische klussen vaardigheden te ontwikkelen voor het doen van vrijwilligerswerk. De Aanpakkers pakken op verzoek van inwoners of instellingen praktische klussen op, op het gebied van tuin- en huisonderhoud. Dit jaar hebben 7 deelnemers meegedaan met ‘de Aanpakkers’. Twee van hen zijn ingestroomd vanuit ‘D’r bei heur’n’. In 2020 zijn er deelnemers uitgestroomd, waarvan er één naar regulier vrijwilligerswerk en één deelnemer is op zijn oude werkplek gere-integreerd.

INZET OP PREVENTIE VAN ARMOEDE

Doorgaans organiseert en ondersteunt Stichting WIEL het hele jaar door verschillende activiteiten voor mensen uit ‘minima-gezinnen’. Zo kennen we het jaarlijkse Sinterklaasfeest en ook de activiteiten door WIELIES zijn bedoeld voor kinderen uit gezinnen met een minimum inkomen. Sinds enkele jaren hebben hier ook activiteiten in de schoolvakanties aan toegevoegd. Vaak ontbreekt ►

het deze mensen aan financiële mogelijkheden, maar dikwijls ook aan de mentale ruimte, om als gezin leuke dingen te doen. WIEL wil deze gezinnen mogelijkheden bieden.

In 2020 hebben we het initiatief genomen om een ‘Pop-Up Camping’ te organiseren. Het concept van een ‘sociale vakantie’ is op zichzelf niet nieuw, maar in 2020 voelden we meer dan voorheen de urgentie om dit idee uit te werken. Per slot van rekening waren veel activiteiten in dit coronajaar gecancelled, maar we zagen ook veel saamhorigheid en solidariteit in de lokale samenleving die we met dit initiatief wilden versterken.

*“Handen
ineen slaan
om een
onvergetelijke
vakantie te
bezorgen.”*

In feite zijn we met de ‘Pop-Up Camping’ een sociaal experiment gestart waarbinnen inwoners, bedrijven en maatschappelijke partijen de handen ineen slaan om voor gezinnen die daarvoor niet de financiële ruimte hebben, een onvergetelijke vakantie te bezorgen. In de maand augustus hebben 9 gezinnen deelgenomen aan een vakantie op het terrein van Scoutinggroep N.S. Rambonnet. In totaal hebben 13 volwassenen en 20 kinderen een week lang gekampeerd en deelgenomen aan tal van activiteiten die hen door meerdere partijen zijn aangeboden. En zoals een echte vakantie hoort te zijn, was er natuurlijk voldoende gelegenheid om ook achterover te leunen en helemaal niets te doen. Het was een leerzame vakantie week, zowel voor de deelnemende gezinnen als voor ons als organisatie. Met ‘eigenaarschap’ en ‘eigen verantwoordelijkheid’ als leidende gedachte hebben we het kortstondige samenleven op het scoutingterrein aan de deelnemers zelf uit handen gegeven. We waren 24/7 voor de deelnemers bereikbaar, maar moesten soms echt spreekwoordelijk op onze handen blijven zitten en niet meteen interveniëren als het tussen de deelnemers een keer botste. Over het algemeen waren de mensen goed in staat om he -zonder onze tussenkomst- samen op te lossen. De deelnemers vonden veel herkenning bij elkaar, wat bijdroeg aan veel onderlinge betrokkenheid. Het was vooral een gezellige tijd die men met elkaar heeft beleefd. En er zijn die week meerdere vriendschappen ontstaan.

“De kinderen hebben ontzettend genoten, zelf heb ik nieuwe sociale contacten gemaakt”

Deelnemer Pop-Up Camping

De ‘Pop-Up Camping’ kon rekenen op veel support van inwoners, vrijwilligers, lokale ondernemers en netwerkpartners. De tenten bijvoorbeeld, werden geschonken door mensen uit het hele land. En vrijwilligers, lokale ondernemers en netwerkpartners hebben diverse activiteiten georganiseerd. De week werd week afgesloten met een karaokeavond, georganiseerd door de deelnemers zelf.

De organisatie van de ‘Pop-Up Camping’ is in korte tijd tot stand gekomen, wat veel flexibiliteit heeft gevraagd. Zonder de belangeloze inzet van o.a. Scoutinggroep N.S. Rambonnet, Visvereniging Poepenkolck, Taalpunt Elburg en de E.B.Foundation was het initiatief zeker niet mogelijk geweest.

Volgens alle betrokkenen was de Pop-Up Camping een succes en is de meerwaarde voor de deelnemers zonneklaar. Of we het initiatief in 2021 vervolgen is afhankelijk van meerdere factoren, zoals de beschikbaarheid van een geschikte locatie. Voorwaarde voor een vervolg is in elk geval dat er vanuit de lokale samenleving weer voldoende support voor het initiatief is. ■

DOMEIN MEEDOEN

LEGENDA:

Zwart = resultaten volgens werkplan

Blauw = resultaten vanuit corona-aanpassingen

MANTELZORGONDERSTEUNING		2020
Individuele ondersteuning	Aantal ondersteuningsgesprekken	21
Individuele ondersteuning	Aantal telefonische contacten	200
Collectieve ondersteuning	Aantal lotgenotencontactgroepen	10
Collectieve ondersteuning	Aantal deelnemers lotgenotencontactgroepen	137
Collectieve ondersteuning	Aantal bijeenkomsten jonge mantelzorgers	17
Collectieve ondersteuning	Bereik Social Media - SamenElburg (p/bericht)	560
Collectieve ondersteuning	Aantal mantelzorgwaarderingen uitgedeeld	638
Informele zorg	Aantal bijeenkomsten voor informele zorgorganisaties	7

VRIJWILLIGERSWERK		2020
Vacaturebank	Aantal koppelingen	31
Vacaturebank	Aantal langdurige koppelingen (6 mnd)	11
Vacature-app	Aantal deelnemers Whatsapp-groep	5
MDT	Aantal deelnemers MDT	5
Corona-ondersteuning	Aantal hulpbieders / hulpvragers	27 / 15
Ondersteuning	Aantal gesprekken met vrijwilligers	21
Ondersteuning	Aantal gesprekken met vrijwilligersorganisaties	3
Ondersteuning	Aantal deelnemers D'r bie heur'n	11
Ondersteuning	Aantal deelnemers De Aanpakkers	7
Deskundigheidsbevordering	Aantal trainingen/cursussen	2
Waardering	Aantal uitgedeelde vrijwilligerswaarderingen	900

ARMOEDEPREVENTIE		2020
Activiteiten	Aantal activiteiten	2
Activiteiten	Aantal deelnemers	367

- De afgelopen jaren is binnen Domein Leefstijl veel geïnvesteerd in het kwantitatief opschalen van sport- en beweegaanbod. De activiteiten moesten elk jaar groter, vaker en in elk geval met méér deelnemers dan de jaren ervoor. Niet omdat 't opgelegde prestatie-eisen zijn, maar gewoon omdat dit nu eenmaal de dynamiek en ingesleten mentaliteit is binnen team Leefstijl. Wat doe je dan als je gebruikelijke activiteiten ineens stil komen te liggen? Wat doe je dan als je gedwongen wordt om deze (niet uitgesproken) strategie plotseling bij te stellen?

Juist, dan verander je gewoon van strategie en verleg je je focus naar 'wat draagt de activiteit bij aan het welzijn van jeugd en jongeren' en 'hoe versterkt deze activiteit de buurt en wijk'. Een passende ontwikkeling binnen een team dat zijn werkzaamheden uitvoert in de de context van welzijn in plaats van louter sport.

2020 stond in het teken van ons beweegaanbod terugbrengen naar de basis (bewegen als middel om cohesie te versterken), het inzetten van de nieuwste technieken om thuisblijvers en -werkers te activeren en het versterken van relaties met netwerkpartners om de inzet op sport en bewegen en een gezonde leefstijl toekomstbestendig te maken.

DIGITALISERING VAN HET BEWEEGAANBOD

Het was gedurende een groot deel van 2020 voor Domein Leefstijl niet mogelijk om uitvoering te geven aan het reguliere sport- en beweegaanbod. De basisscholen gingen dicht, kwetsbare inwoners bleven thuis en samenkomen in groepsverband was ineens niet meer toegestaan. Dit betekende niet alleen een grote uitdaging, maar het vroeg ook veel van het creatieve vermogen en de flexibiliteit van onze buurtsportcoaches. In 2020 is dan ook veel tijd geïnvesteerd in het digitaliseren van het beweegaanbod. Beweegvideo's als middel om inwoners (jong en oud) tot achter de voordeur maximaal aan het bewegen te krijgen en te houden.

"Video's als middel om inwoners te stimuleren meer te bewegen."

Tijdens de eerste 'lockdown' werden de buurtsportcoaches geconfronteerd met 'thuis-onderwijs'. Eén van de belangrijkste steunpilaren in het werk, het bewegingsonderwijs, kon niet meer worden aangeboden. Hiermee verdween de mogelijkheid om kinderen van jongs af aan beter, maar zeker ook met meer plezier, te leren bewegen. Om kinderen te stimuleren om dagelijks voldoende te bewegen, ontwikkelden de buurtsportcoaches in eerste instantie 'beweegbrieven'. Een beweegbrief bestond uit een bundeling aan activiteiten, challenges en gezonde recepten die kinderen in de thuisomgeving konden uitvoeren. Voor beweeginstructies en challenges werd gelinkt naar video's op het internet, maar kinderen misten ergens toch de herkenbaarheid van de eigen gymmeester of -juf. Om die reden werd besloten om de beweegchallenges zelf op te nemen en te delen via onze social media-kanalen. En met succes! Deze challenges brachten niet alleen de kinderen, maar dikwijls hele gezinnen in beweging.

De digitalisering ging zelfs nog een stapje verder. De grootste beweegactiviteit van het jaar, de Koningsspelen, is in 2020 geheel in een nieuw jasje gestoken en digitaal tot in de huiskamers gebracht. Gedurende de gehele schooldag zijn de kinderen elk uur door een andere meester of juf uitgedaagd om een oud-Hollands spel als snelste uit te voeren. Het grote aantal reacties via Facebook, de toegezonden foto's en ingestuurde scorekaarten toonden aan dat de kinderen ook in 2020, ondanks de beperkingen een leuke en uitdagende Koningsspelen hebben gehad. ►

“Het was een feest om ze, zo samen met broer en zussen, actief bezig te zien!”

Moeder deelnemer Koningsspelen

Ook voor de oudere en meer kwetsbare inwoners van de gemeente Elburg is het beweegaanbod gedigitaliseerd. Deze keer niet alleen gedeeld via Social Media, maar in samenwerking met LOE TV, ook direct op de televisie in de huiskamer. Tweemaal daags toonde de LOE bewegiefilmpjes (opgenomen door een buurtsportcoach) van 10-15 minuten met spier-, conditie- en coördinatieversterkende oefeningen. Zo kon zelfs vanuit de luie stoel ‘actief’ bewogen worden.

Ondanks dat de digitalisering noodgedwongen tot stand kwam, heeft het zijn meerwaarde bewezen in deze opmerkelijke tijd van verplicht thuisblijven en thuisonderwijs. Wel kostte elke digitale inzet extra tijd, omdat de bewegiefilmpjes geoefend, opgenomen en bewerkt moesten worden. Dit was ten tijde van de lockdown geen probleem, maar met het heropenen van scholen bleek deze tijdsinvestering niet op te wegen tegen het daadwerkelijk met elkaar buiten bewegen. Voor de focusgroep senioren ligt dit anders, digitalisering bood juist kansen om een moeilijk bereikbare groep inwoners kennis te laten maken met verschillende vormen van bewegen. Echter, met digitale middelen mag je dan een groter bereik hebben en er kan volop gekeken worden, het is niet gezegd dat mensen in de huiskamer ook daadwerkelijk meedoen. Toch biedt het voor de toekomst wel mogelijkheden en ontwikkelkansen. Ook staat digitaliseren van sport- en beweegaanbod hoog op de agenda van het Sportakkoord en wordt het benoemd in het Preventieakkoord.

Daar waar de maatregelen het toelieten is zoveel mogelijk geprobeerd om succesvolle activiteiten kleinschalig in buurten en wijken in te zetten. Een mooi voorbeeld hiervan is het jaarlijkse straatvoetbaltoernooi. Noodgedwongen is deze activiteit opgezet zoals het ooit bedoeld was, namelijk (populaire) sportactiviteiten inzetten om sociale cohesie in buurten te versterken. Op drie middagen is op verschillende locaties in de gemeente Elburg een klein voetbaltoernooi georganiseerd voor de jeugd. Helaas was er door de maatregelen slechts beperkte interactie mogelijk met toeschouwers, maar het heeft wel focus gebracht op het ‘waarom’ van de activiteiten.

GEZONDE LEEFSTIJL (JOGG ELBURG)

Sinds 2014 zet de gemeente Elburg, samen met Stichting WIEL, actief in op een gezonde leefstijl bij jeugd en jongeren met de JOGG-aanpak. Dat doen wij niet alleen, maar samen met 6 andere gemeenten in de regio Noord Veluwe. Met deze (lokale) aanpak maken we de omgeving waarin jeugd en jongeren opgroeien blijvend gezonder.

Met ingang van 2020 is de JOGG-aanpak in de regio een nieuwe fase ingegaan. Dit betekende dat de eerste maanden van dit jaar gebruikt zijn om nieuwe regionale doelstellingen te formuleren. De inzet en strategie van JOGG Elburg zijn hier mede van afhankelijk, waardoor in het werkplan van 2020 voornamelijk werd ingezet op de versterking van de lokale JOGG-organisatie en het uitvoeren van campagnes.

“Het belang van inzetten op een gezonde leefstijl is duidelijker geworden.”

Een positief effect van de gezondheidscrisis in 2020 is dat het voor veel inwoners, organisaties en verenigingen (nog) duidelijker is geworden dat een gezonde leefstijl belangrijk is en veel positieve gezondheidseffecten heeft. Dit betekende voor WIEL dat er ruimte ontstond om de samenwerking met bestaande partners te versterken en nieuwe partijen te betrekken bij de JOGG-organisatie. En met succes! In 2021 zullen JUMBO Elburg en Kinderopvang Prokino officieel aansluiten als ‘samenwerkingspartner’ bij de JOGG-aanpak in Elburg. Een sterke en duurzame lokale organisatie, met meerdere partijen uit verschillende sectoren, is belangrijk om het eigenaarschap van de aanpak te kunnen delen en op meerdere plekken in de omgeving van jeugd, jongeren en opvoeders een gelijke boodschap te ‘verkopen’. ▶

Eén van de steunpilaren van de JOGG-aanpak is dat gewerkt wordt met campagnes. Met campagnes kan in een korte tijd veel aandacht worden gegenereerd voor thema's met betrekking tot een gezonde leefstijl. Campagnes kenmerken zich door een (kort) afgebakend tijdspad, een duidelijke boodschap en heldere verwachtingen van deelnemende organisaties. Dit maakt meedoen gemakkelijk en toegankelijk. Een mooi voorbeeld in 2020 is de 'SnoepGroente!' campagne. In samenwerking met de JUMBO Elburg is de Healthy-Meal-Box voor kinderen geïntroduceerd. Gedurende vier weken kon zo'n box worden gekocht voor maar € 1,00. In de box zaten drie stuks groente of fruit en een leuke gadget voor de kinderen. Een ludieke publiek-private samenwerking die de keuze voor een gezonde leefstijl aantrekkelijk maakt.

*“Dit maakt
meedoen
gemakkelijk en
aantrekkelijk.”*

VERENIGINGSONDERSTEUNING

In 2020 waren veel ondersteuningsvragen vanuit sportverenigingen gekoppeld aan de coronamaatregelen. Sportverenigingen hadden tal van vragen over de effecten voor de eigen sport en -accommodatie, hadden ondersteuning nodig in het promoten van het 'open' sportaanbod voor jeugd en jongeren of gebruikte Stichting WIEL als sparringpartner.

Naast het bieden van ondersteuning is in 2020 door WIEL veel tijd geïnvesteerd in het 'Lokaal Sportakkoord Elburg'. Dit akkoord is eind september 2020 ondertekend door ruim 30 organisaties en verenigingen uit verschillende sectoren in het sociale domein. Vanuit 4 thema's, met meerdere ambities, wordt gezamenlijk gewerkt aan het versterken van het sport- en beweegaanbod in de gemeente Elburg, zodat inwoners blijvend worden gestimuleerd (meer) te bewegen.

WIEL is bij het sportakkoord betrokken als coördinator en aanjager. Voorts zijn we kernpartner in de regiegroep en nemen we als speler actief deel in alle thema's van het akkoord. Wij nemen niet alleen deel aan de meeste ambitieteams, maar door andere partijen in het akkoord wordt ook graag op de professionele inzet van WIEL 'geleund'. Dit alles zorgt ervoor dat Stichting WIEL een bepalende rol heeft in het lokaal sportakkoord. ■

LEGENDA:

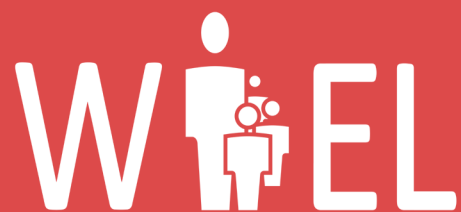
Zwart = resultaten volgens werkplan

Blauw = resultaten vanuit corona-aanpassingen

SPORTAANBOD		2020
Bewegingsonderwijs	Aantal basisscholen	11
Bewegingsonderwijs	Aantal leerlingen	1242
Bewegingsonderwijs	Aantal beweegbrieven	8
Bewegingsonderwijs	Aantal beweegvideo's	47
Breedtesport (jeugd)	Aantal (grootschalige) activiteiten	17
Breedtesport (jeugd)	Aantal naschoolse beweegactiviteiten	29
Breedtesport (jongeren)	Aantal sporttrajecten/-activiteiten	8
Breedtesport (jongeren)	Aantal beweegvideo's	5
Breedtesport (focusgroepen)	Aantal structurele activiteiten	16
Breedtesport (focusgroepen)	Aantal deelnemers	?
Breedtesport (focusgroepen)	Aantal periodieke/eenmalige activiteiten	2
Breedtesport (focusgroepen)	Aantal beweegvideo's	50
Versterken sociale cohesie	Aantal sportmomenten op ontmoetingsplekken	15
Versterken sociale cohesie	Aantal buurtinitiatieven (sport- en speluitleen)	19

JONGEREN OP GEZOND GEWICHT (JOGG ELBURG)		2020
Campagnes	Aantal campagnes	5
Campagnes - Fitweek	Aantal deelnemende leerlingen	14
Campagnes - 7dagenwater	Aantal deelnemende jongeren	-
JOGG-Organisatie	Aantal samenwerkende partijen	12

VERENIGINGSONDERSTEUNING		2020
<i>Geen afgesproken telresultaten.</i>		

PERIODE: 2020
DATUM: Mei 2020
VERSIE: DEFINITIEF 1.1

Stichting WIEL
0525-681212
info@wiel.nl
www.wiel.nl

Bestemd voor digitale publicatie en verzending. Foto voorkant uit eigen archief.